

OGLASI: Cena za milimeter višine (sirnina ena kolona): 1. govski L. 7, mrtvaški L. 18 (osmrtnice L. 36), objave L. 9, finančni in pravni L. 12. V vsebini lista tečajni oglas: L. 12. Davek ni včet. Plačljivi vnaprej. Oglase sprejema izključno: S. P. I. Società per la Pubblicità in Italia, Trst, via Silvio Pellico št. 4, tel. 94044. Cena posamezne številke L. 2 (zaostale L. 4). Rokopisov ne vračamo.

Politika britanske vlade

Izčrpna izjava zunanje ministra Bevin-Napoved Stalinoevega obiska

London, 9. novembra
Na zadnjem zasedanju britanskega parlamenta je zunanji minister Bevin s svojim govorom začel zunanje-politično razpravo. Zaradi pomembnosti njegovih ugotovitev prinalamo obširnejše izveščke njegovega govora, v katerem je opredelil marsikatero nejasno stališče britanske vlade.

Bevinov govor
Bevin je začel svoj govor s trditvijo, da je — kar se tiče Velike Britanije in angleškega parlamenta — važno predvsem eno: polno soglasje o najni potrebi, da mora Velika Britanija ohraniti moralno vodstvo na svetu, dasi si posamezni člani parlamenta niso edini v nekaterih drugih uprajanjih, kot n. pr. o razpoložljivosti stanovanj in o številu trgovin s pečeni ribami. Zdi se, da gornje potrebno soglasje obstaja.

Bevin je nato izrazil pripranost predsedniku Trumanu za odprtost, s kakršno se je lokalni svetovni upravitelj in ker je skušal v svojih dvanajstih točkah razložiti v tako popolni obliki zadržanje Združenih držav.

V tem, kar je Truman označil kot zelo resno zahtevo znanstvenikov, da se postopno nad državo, je minister izjavil, da vlada ne more odstopiti nobene oblasti ali dolžnosti kakšnega koda delu skupnosti ali skupini. Potrebno so bile velike odločitve političnega značaja. Uresničevanje teh odločitev je zahtevalo sklenitev posebnih sporazumov s drugimi državami. Tisti, ki smo jih izbrali, da izvedejo raziskavanja o ozemljih na ta upravljanje, so morali ohraniti uradne tajnosti, enako pa so tudi s širšo odgovornostjo državi. Zato je treba imeti kompromis, ki so nevarno vodili o atomski bombi, za neugodno.

Je pa tudi neprimerna s ozirom na odgovornost, ki jo imajo člani parlamenta in vlade.

Velika odgovornost
Bevin je potem povzel določila parlamenta, da se zavezujejo dejstva, da je med Američani, ki imajo v rokah atomsko bombo in ki so odgovorni za to posest, večji čut odgovornosti, kakor med narodi drugih držav, ki ne poznajo tajnosti o atomski bombi.

«Združene države imajo svoje nujne potrebe, po kateri bodo šle. Popolnoma razumljivo je, da bodo pred korakom, ki bi bil lahko usoden, zahtevali izjavo ne samo o pogojih, katerim bi se morali pokoravati sami, ampak tudi o pogojih, ki bi jih bili pripravljeni izpolnjevati drugi, to je tisti, s katerimi bi delili atomsko tajnost.

Kar se tiče njega ter njegovega predhodnika, je Bevin izjavil, da ni od dneva, ko je sprejel zunanje ministrstvo, nikdar podredil kakšnega sklepa dejstvu posesti atomske bombe.

Minister je vztrajal pri tej točki ter izjavil, da si ni nikoli dovolil misliti, da bi bilo treba o posesti atomske bombe sprejeti kakšen sklep. «Kakor koli velika naj bo moč orožja, naj bo zunanji minister kdor koli, če se ne bo odločil o delu, po katerem bodo nekaj skupnosti samo sorodni pravilnosti, bo poln v nesrečo odpravil.

Drugo, kar ne je vedno navadno, je prislati Bevinu, ki se, da mora biti vsaka odločitev, ki se tiče mednarodnega položaja, skladna, čeprav organizacija Združenih narodov ne ni začela poslovanja.

Potreba po razumevanju
So neoglasila v načelih, ki jih mora rešiti samo čas, razumevanje in duh sprave. Zdi se, da je prošnja, da ni prave nepopolnosti, v tej prehodni dobi. Ne trdim, da mislite uporabiti stare metode mirove konference, kakor je bilo to leta 1919 (odobrovanje).

Mnogo dela je pred nami. V tej dobi, kakor v vsaki dobi, so mnogi ljudje, ki verujejo v višjo stititeljsko roko, kakor so je mnogi izvedli. Vseposredno zahtevajo socialno pravilnost. Mimo teh zahtev ni mogote iti. Vprašanje je, če bodo te zahteve dosegle takšno stopnjo neustrojenosti, da jih ne bo mogote več pravilnostno zadovoljiti. Mislim, da se je predsednik Truman tega zavedal, ko je sestavljal svojih 12 točk.

«Mnogo govorijo o bodoči uporabi atomske sile v industrijske namene. Ne verjamem, da je to mogote. Treba bo dolgega, napornega, težavnega in vztrajnega dela, preden bo mogla ta nova sila pomagati in preobraziti staro obliko industrijske sile.

Odkrite karte
«To mi daje pogum, ko mislim, da bo industrijski razvoj atomske sile zahteval ogromne stroške ter dolgo dobo. Imeli bomo čas, da razvijemo organizacijo Združenih narodov tako, da ko bo prišel trenutek, ko nova organizacija za svetovno varnost onemogočila uporabo atomske sile kot uničevalnega orožja.

Vsekakor mislim, da je najpogostejše upravljanje, kako preprečiti nesrečo, ki bi nastala, ako bi se poslužili tega uničevalnega orožja. V imenu analize vlade postopem vse velike sile, da odkrijejo svoje karte. Tudi mi smo pripravljeni to storiti.

Nikdar ne bomo storiili, ne bomo pa tudi dovolili, da bi kdo izmed naših agentov ali diplomatov nekaj storiil, kar bi lahko vzbudilo sovražna čustva proti Sovjetski zvezi, ali pa v zahodni Evropi ustvarilo položaj, ki bi bil škodljiv za Sovjetsko zvezo. Ako date to zagotovilo proti napadom in intrigam, sem mnenja, da ne bomo zaprli vrat in prepovedali stikov med narodi, bodisi na trgovskem kakor na vsakem drugem področju (odobrovanje).

Pravica po dobrih sosedih

Nikaror ne morem sprejeti stališča, ki ga tolikrat proglasa razpisna postaja v Moskvi: da ima Sovjetska zveza svojo pravico skleniti prijateljske odnose s svojimi sosedji, kakor je predsednik Roosevelt zahteval v svoji politiki dobrega soseda. Za druge ameriške države, ker bodo rekli, da so moje zahteve pretirane, še bom trdil, da mora imeti Velika Britanija dobre odnose s svojimi sosedi. Kaj je v tem pretirano? Ne delam ničesar v ikodo drugih in tako ne morem sprejeti podobnega stališča nobene druge države na svetu. Angleška vlada je večkrat naglašala svojo pravico, da sme skleniti zahodni pakt s Francijo, Nizozemsko, Belgijo, skandinavskimi državami in vsemi drugimi državami, ki so sorodni Veliki Britaniji po zgodovinski ter kulturni in pojmujemo demokracijo, kakor jo pojmujemo mi. Zato izjavim v imenu svoje vlade, da imamo pravico imeti dobre sode, kakor imajo drugi pravico imeti svoje dobre sode. Mislim, da, da so moje izjave preveč energične, to da to je zaradi dejstva, ker sem nekoliko občutljiv. Upam, da se bo zbornica strinjala s menoj v tem, da sem tudi po pravici občutljiv. Če je imela zahodna Evropa sovražne vojske, je v zahodni Evropi divjal bojni bes. V strahnem boju je bil velik del naše evropske civilizacije uničen. Zato ahtati z zadovoljstvom sprejemam izjavo predsednika Truman. Določena vprašanja bo treba rešiti s sporazumi, ne pa s silo ter z napadom; sporazume pa moramo skleniti s vzajemnim pristankom prizadetih narodov. To so načela, po katerih se ravna vlada Njovega Velikanstva.

Za močno Veliko Britanijo

Če bi Truman podal svojo izjavo 1. 1914, bi verjetno ne prišlo do vojne. Ako bi jo ponovil 1. 1939, bi se verjetno prave tako mogli izogniti vojni. Ta izjava je bila enak pogum britanskega in ameriškega naroda. Toda angleška politika mora biti takšna, da bi jo mogli voditi tudi v primeru, če bi ji drugi ne zaupali. To pomeni, da morajo biti odnosi in sporazumi Velike Britanije tako na gospodarskem področju, kakor tudi na področju narodne obrambe takšni, da ji bodo omogočili ustaviti vsak morebitni napad.

Ko je predsednik Truman v svoji izjavi govoril o vojski, morarici ter o industrijskem razvoju svoje velike države, ni navedel nobenih fraz, marveč je jasno pokazal, kakšna mora biti vodilna pot, po kateri morajo hoditi Združene države o odnosih do drugih držav na svetu.

Minister Bevin je nato pripomnil, da so najnisti sloji angleškega prebivalstva danes pokazali visok čut odgovornosti, da mora vlada voditi tako pravilno in zdravo politiko, kot se je nikdar ni zgodilo v zgodovini Anglije. Vzrok temu je dejstvo, da je številno prebivalstvo plačalo svoj visok davek enako kot vojaki, ki so se borili daleč od svoje domovine in pa v tem, da Velika Britanija ni imela od vojne nikake koristi, marveč mora zdaj celo uvožati sile visokih davkov in strogo razdruževanje tioli.

«Ne splošno so govorili — je nadaljeval Bevin — da bo atomska bomba postala, da ne bo treba več imeti suhozemne, pomorske in letalske vojske. To je nemogoče, ker je bila naloga oboroženih sil — kar lahko trdim za vsakega, ki se ne leti predvsem v tem, da so vsi državljani red. Ne moremo si zamisliti civiliznega napredka v svetu, niti si ne moremo misliti, da bi vsakokrat, kadar kaka država ne hodi po pravi poti, uporabili atomsko bombo s najstrašnejšimi in najpogubnejšimi učinki. Mislim, da bi bilo v mnogih primerih bolje neustati letake, kar je brez dvoma doseglo velike uspehe.

Komentarji tiska

Skoraj vsi angleški časopisi obširno komentirajo Bevinov govor, ki ga je imel po govoru Molotova in na predvečer Atleevega obiska v Združenih državah.

Laburistični «Daily Herald» pravi: «Molotovov govor v Moskvi je bil odkrit govor. Bevin v spodnji zbornici je bil enak odkrit. Oba navajata različne, ki kalijo medsebojne odnose med velikanima. Vendar pa se tako Molotov kot Bevin strinjata, da je sredstvo proti temu poratek k načelom organizacije Združenih narodov. Po izmenjavi medsebojnih pogledov v zadnjih dneh upamo, da bo prišlo do novega zblizanja v pogledu svetovnega tovarištva.

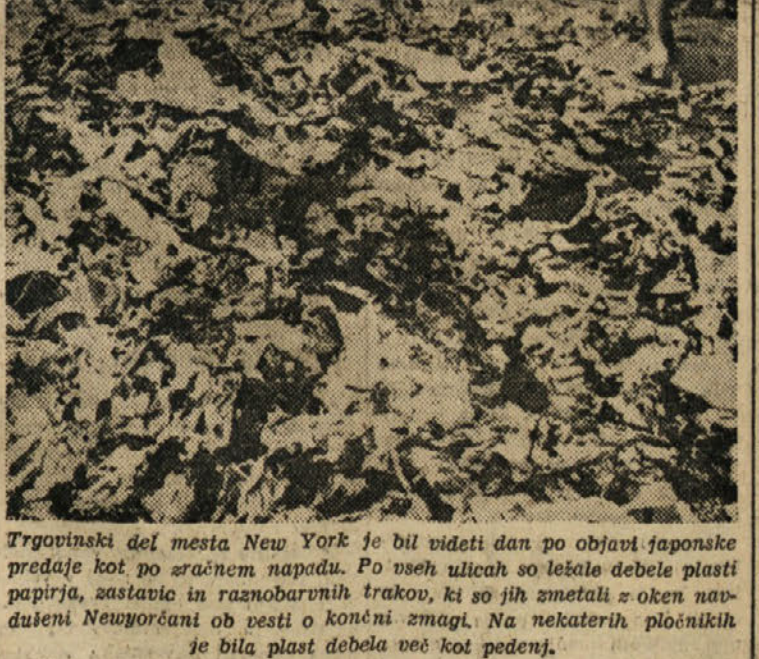
Liberalni «News Chronicle» upo, taja, da je bodočnost sveta v veliki meri odvisna od Atleevejih razgovorov s Trumanom.

Konservativni «Daily Mail» pravi, da po Bevinovem govoru ne more biti več nobenega nerazumevanja britanskega položaja. Iz Bevinovega govora izhaja, da nima nobenega namena, da bi zapustil britanske koristi, pravice ali privilegije.

O Stalinoevem obisku

Predsednik sveta lord Herbert Morrison je na neko vprašanje v poslanski zbornici sčrpal izjavi, da bi angleška vlada z veseljem sprejela obisk generalisima Stalina v Veliki Britaniji. Na vprašanje neodvisnega konservativca Daniela Lirsona, če mogote to pomeni, da so Stalina že povabili, je Morrison izjavil: «Zbornica bi pristala na to, toda mislim, da je treba vsako odločitev o tej zadevi prepustiti britanski vladi.

Kot po zračnem napadu...

BYRNES NA TISKOVNI KONFERENCI

Razgovori z Attleejem - Moskva še ni dala odgovora - Stalina bolezen

Washington, 9. novembra
Ameriški zunanji minister Byrnes je izšel v sredo sestanek s predsednikom Trumanom. Razpravljala sta o bodočih razgovorih z britanskim ministrskim predsednikom Attleejem.

Byrnes je nato na tiskovni konferenci izjavil, da voditelja dveh narodov se nista dosegla dokončnega sporazuma o palestinskih vprašani, ni pa hotel povedati, če bodo o tem vprašanju znova razpravljali ob priliki razgovorov, ki se bodo pričeli v soboto. Izjavil je, da Združene države upoštevajo potrebo po umiku svojih čet iz Kitajske in drugih področij, kjer so bili. Ključni je, da so novice, ki govorijo o kitajski državljanski vojni, precej pretirane.

O Sovjetski zvezi

Ko je govoril o Sovjetski zvezi, je minister dejal, da je dobil nova poročila od sovjetskega zunanjega ministra Molotova o vprašanju Daljnega Vzhoda. Dosegli pa niso nobenega sporazuma. Dodal je, da iz Moskve ni dobil odgovora na protest Združenih držav proti sovjetskemu sporazumu med Sovjetsko zvezo in Madžarsko.

Byrnes je potrdil, da ne more podati nobene izjave o Molotovljem govoru. Odgovora tudi ne more dati na pripombe, ki so v tem govoru o atomski bombi in o vprašanju Daljnega Vzhoda.

V pričakovanju Atleejeve izjave

Predsednik ameriške poslanske zbornice Sam Rayburn je dejal, da bodo prihodnji teden povabili britanskega predsednika vlade, da po dala izjavo o uporabi atomske sile.

Rayburn je obvestil tisk o povabilu potem, ko se je udeležil razgovora s predsednikom Trumanom in z ostalimi člani ameriške kongresa.

Belgijski ministrski predsednik v Veliki Britaniji

London, 9. novembra
«Associated Press» poroča, da je prisel v London belgijski ministrski predsednik Achille van Acker. Razgovorjal se je z ministrskim predsednikom Attleejem in zunanjim ministrom Bevinom.

Po dobro obvečenih virih znanj: ministrstva skusa dobiti van Acker del premožne proizvodnje v Porurju, ki ga imajo zasedene Anglije.

IZ JUGOSLAVIJE

Vprašanje kmetijskih dolgov so po poročilu namestnika finančnega ministra dr. Blagojevića rešili na ta način, da so z zakonom predvojne dolgov v višini ene milijarde in tristo milijonov znižali na stotideset milijonov. Dalje zakon določa brisanje vseh predvojnih dolgov preko 500 dinarjev tistih kmetov, ki so aktivno sodelovali v osvobodilnem boju na strani partizanskega gibanja, tistih, ki so bili ali imeli kakšnega člana v koncentracijskem taborišču in končno kmetov, ki so v vojni utrpeli kakšno škodo in niso v stanju plačati dolg, ki ne presega 500 dinarjev. Tako so kmetijski dolg znižali na približno 30 milijonov dinarjev. Kdo bo omogočil likvidnost denarnih zavodov, poročilo ne pove.

Volitve v narodno-osvobodilne odbore na Kosovu in v Metohiji so izpadle kot v drugih krajih federativne in demokratske Jugoslavije, Srbiji, Crnogorci in Albanci so oddali 97 odstotov glasov vladni listi.

Urad za vračanje bivših jugoslovanskih vojni ujetnikov je organiziral vrnitev 330.000 oseb iz Nemčije, Italije, Švice, Norveške in severne Afrike. Med njimi je 130.000 vojni ujetnikov, 90.000 internirancev, 80.000 delavcev in 30.000 beguncev.

Jugoslavija-Dodekanez

ITALIJANSKI TERITORIALNI PREDLOGI

Objava Parrijevega in De Gasperijevega pisma, ki sta ju poslala Trumanu in Byrnesu

Washington, 9. novembra
Zunanji minister Byrnes je v sredo objavil besedilo pisma, ki sta si jih izmenjali s italijanskim zunanjim ministrom De Gasperijem ter pismom med predsednikom Trumanom in italijanskim ministrskim predsednikom Parrijem.

Iz pisma je razvidno, da je Italija pristala na pred sestankom znanjih ministrov v Londonu na predajo področij Jugoslaviji in na površini dodekaneških otolov v Grčiji. Vseeno pa je italijanska vlada zaprosila Združene države, naj jo podpro v njeni prošnji, da bi mogla Italija obdržati oblast nad Libijo in Eritrejo in da bi ostala njena severna meja na črti Brenner.

Parri in De Gasperi

Parrijevo pismo predsedniku Trumanu prikazuje položaj Italije je v glavnem, medtem ko se spušča De Gasperijeva poslanica v podrobnosti o glavnih teritorialnih vprašanjih kot so: italijansko-jugoslovanska meja, italijansko-francoska meja, posest egejskih otokov in italijanske kolonije. Obe pismi sta bili napisani 28. avgusta pred otvoritvijo londonskega sestanka, na katerem so pripravili končno mirovno pogodbo z Italijo.

Konec sestanka (na katerem ni bil sklenjen nikak sporazum) je pustil vprašanje končnega mira z Italijo odprto.

Glavne točke italijanskega položaja, kakor jih je zahteval v svojem pismu De Gasperi, so:

Jugoslavija ima pravico na enokatero izpremembo sedanje meje, Italija pa pristaja na črto izgozbe Reke in Zadra; Italija bi bila pripravljena, da bi dala tržanskemu pristanišču mednarodni položaj.

Italija zahteva, da poteka njena severna meja po Brennerju. Italija in Francija morata rešiti svoje spore enoprednostno in na prijateljski način. Italija pripoznava, da mora dobiti Grčijo «kot odškodnino in v znak prijateljstva» dodekaneške otoke. Italija je sporazuma z vzpostavitvijo strateških področij, pomorskih in letalskih oporišč v obseku Tobruka in Marmarike. Najvažnejše je ohranitev italijanske oblasti v Eritreji, Italija pa bi pristala na zahtevo Abesinije po avobodni: čohodu do morja.

Byrnesov odgovor

Byrnes je odgovoril 4. septembra in dejal, da je De Gasperijev načelni opis «italijanskega stališča zelo potreben in da bo predmet skrbnega preučevanja». Zagotovil je De Gasperiju, da so hotele Združene države dati Italiji v povsem novem svetu mesto, ki ji gre kot resničnemu činitelju miru in napredka v Evropi.

Byrnes je izjavil, da bi moral biti mirovni postopek z Italijo tak, da bi dovoljeval njenemu narodu nadaljevanje narodne in mednarodne obnove.

Parri se je v svojem pismu predsedniku Trumanu izrazil tako: «Globoko sem prepričan, da ne boate v tem težkem trenutku manjkali z vso težo vaše oblasti.

Predsednik je odgovoril 20. septembra s kratkim pismom, v katerem pravi, da zaupa, da bodo zavezniški zaključili mirovno pogodbo, ki bo «nudila Italiji obnovo

Spopadi v Bukarešti

Zaradi odpovedi proslav M. haeiovega rosin-ga dne je prišlo pred kraljevsko palačo do obracunavanj med vladnimi in opozicijskimi pristaši

Bukarešta, 9. novembra
Ob priliki spopadov, do katerih je prišlo včeraj pred kraljevsko palačo, je bilo nekaj oseb ranjenih. Zdi se, da je tudi šest mrtvih. Mnogo ljudi je policija aretirala.

Grozova vlada je bila predhodno naznanila, da ne bo nikalnih proslav kraljevega rojstnega dne in da tudi v šolah ne bo nobenih slovesnosti.

Dopisniki brzojavljajo, da se je nato na trgu pred kraljevsko palačo zbralo več kot 40.000 oseb, ki so na ta način protestirale proti vladni odredbi. Na trg so se nato z avtomobili pripeljali komunisti in drugi pristaši Grozove vlade. Prišlo je do spopada med obema skupinama. Vojska, ki so jo poklicali, da bi napravila konec nemirnom, je streljala z avtomatičnim orožjem.

Romunski radio je sinoči objavil komunikke, ki ga je izdalo romunsko notranje ministrstvo. Komunikke pravi, da sta narodna kmetijska stranka, ki jo vodi Maniu in narodna liberalna stranka, ki ji stoji na čelu Bratianu, v teku zadnjih tednov povzročili razne ne-rede in sta za to spravili na noge dobro znane fašistične in reakcionarne elemente. Romunski komunikke pravi, da sta ti dve opozicijski

stranki pod pretvezo monarhistične demonstracije povzročili anarhistična dejanja in izživali mnoge mirne mešane. Komunikke zaključuje, da je romunsko notranje ministrstvo sklenilo, da bo podvelo takojšnje najostreje ukrepe, da ohrani red.

Attlee in King v Washington
Washington, 9. novembra
Bele hise je sporočila, da boša priselja v soboto v Washington britanski ministrski predsednik Attlee in kanadski ministrski predsednik Mackenzie King. V nedeljo se bodo s predsednikom Trumanom začeli razgovori o atomski bombi.

Ness bo prisostvoval razpravi

Nürnberg, 9. novembra
Rudolf Hess, o čigar zdravstvenem stanju so nekateri dvomili, je včeraj izjavil: «Pripravljen sem, da me sodojo. Kadar koli sem bil s Hitlerjem, sem moral biti vedno duječ in duševno zbran. Dasi se ne morem vsega spomniti, kar se je takrat zgodilo, sem zlad vendar popolnoma zmožen, da sledim poteku razprave.»

San Francisco zahteva

San Francisco, 9. novembra
Zupan mesta San Francisco bo predložil na prihodnem sestanku organizacije Združenih narodov v Londonu prošnjo, da bi San Francisco izbral za sedež organizacije Združenih narodov.

Kot je izjavil dr. Henry F. Grady, predsednik trgovske zbornice v San Franciscu, bo notranji odbor organizacije predložil ob začetku januarja glavni skupščini svoja novodila o kraju, ki naj bi bil izbran za sedež organizacije. Začasno so določili, da bo sedež v Združenih državah.

Grady je izjavil včeraj na sestanku, ki se ga je udeležilo 150 oseb, da je zalivskega predela San Franciscu, da bo za zgraditev različnih poslopij in upravnih sredstev organizacije Združenih narodov potrebno 6 do 10 ha ozemlja.

Dnevno povelje Vasiljevskoga

Moskva, 9. novembra
Sovjetski vojni komisar Vasiljevski je ob priliki 28. obletnice velike revolucije izdal dnevno povelje, v katerem med drugim omenja:

«Sovjetska armada ne sme polivati na svojih lavorih, marveč se mora vedno bolj izpopolnjevati. Vasiljevski je pozval vojske na mejah rodne zemlje, naj se zadržijo častno in dostojanstveno.

Trumanov odpislanec prisel v Bukarešto

Bukarešta, 9. novembra
Posebni Trumanov odpislanec v Romuniji in Bolgariji Mark Etheridge je prisel iz Sofije v Bukarešto.

GENERAL CLARK O AVSTRIJI

Politični in gospodarski položaj Odnosi do maršala Konjeva

Dunaj, 9. novembra
V razgovoru z «Reuterjevimi» dopisniki je izjavil zastopnik Združenih držav v nadzorstvi konj za Avstrijo general Mark Clark: «Če bodo volitve zadovoljivo potekle in postavile na oblast novo vlado, katero bo ljudstvo avobodno izvolilo, ne bo ni oviralo postopnega zmanjšanja zasedbenih čet.

Clark je tudi dodal, da je bila navzočnost velikega števila zavezniških vojakov v Avstriji v teh zadnjih težkih mesecih najboljša stvar, ki je omogočila Avstrijo, da so lahko spoznali, kako so ti vojaki vzgojeni in brezhilni, četudi bi prešli njihovo veliko obnovo in delo in živeč ter gorivo, ki so ga dali Avstriji. General Clark je nato dejal:

«Nismo preveliki optimisti; rešiti je treba številna finančna in gospodarska vprašanja, nismo pa se prišli niti do skupnega sporazuma, kako naj jih obravnavamo.

Nato je izjavil, da so izročili posebnemu pododboru v preučevanje vprašanje o zamenjavi valute. Izrazil je upanje, da bodo mogli na prihodnji skliči zavezniškega sveta že sprejeti sklep o tem vprašanju.

«Prehranjevalni položaj — je dodal general — je zadovoljiv in izboljšuje se tudi na Dunaju. Tudi pomanjkanje goriva ni več tako veliko.

Ko je Clark govoril o odnošajih do poveljnika sovjetskih zasedbenih sil maršala Konjeva, je izjavil: «Treba je upoštevati, da dobiva maršal Konjev svoja navodila iz Moskve in da je zaradi tega različna

ZAPISKI

Češkoslovaška

II.
Predstavnstvo bo delovalo tudi kot neke vrste nadzorstvo nad vlado, kateri se od vsespod obito, da ne predstavlja naroda, da so naredili v tujini še pred koncem vojne in da nima predstavnikov osvobodilnega gibanja, izmed katerih je bilo veliko v nemških koncentracijskih taboriščih, ko je prišel dan osvoboditve.

Ta ugovor je močan, kajti vlada se je v Kolibah rekonstruirala in sprejela nekaj članov slovaškega narodnega odpora. Tadej je prišlo v vlado tudi več komunistov, kakor bi jih smelo, če bi upoštevali sorazmerno predstavništvo vseh štirih strank.

Na splošno mislijo, da bodo po sklicanju začasnega narodnega predstavništva kmalu sestavili novo vlado. To sklepajo tudi iz dogovorov na Slovaškem, kjer sta samo dve stranki, demokrati in komunisti. Upravo ima v rokah slovaški narodni odbor, ki ga ne da nevedno spremljeni, kar se m. m. ali, da se je tudi mnenje na Slovaškem spreminilo. Dosele so komunisti namreč imeli osem članov v narodnem odboru in demokrati šest. Zdad pa je narobe.

Vsi znaki kažejo, da se tudi na Češkem pripravljajo nekaj podobnega. Videti je tudi, da to čutijo sami komunisti, ki jim nasprotniki obito, da preveč hitijo z Galeksseimi spremembami na socialnem in gospodarskem polju, kar hočejo narediti še prej, preden bodo izgubili prevladajoči položaj v vladi, v narodnih odborih in v sindikalnih organizacijah.

Utemeljiti razlogi so za domnevo, da se je navdušenje prebivalstva za ekstremno gibanje že poleglo. Narodni svetli niso soglasno odobrili delovanja ekstremistov; delavski odbori po tovarnah so se preveč zanimali za interese prireditelj namembencev namesto za interese splošnosti, postavljeni upravitelji industrijskih in drugih podjetij, ki jih je vlada vzel Nemcem, Madžarom ali «nezanesljivim Čehom, so se le redko pokazali dobiti upravitelji. Veliko delavcev, ki so zasluzili pod Nemci toliko, da so udobno živeli, nede letati v vlada je morala uporabiti sredstva, ki so jih namenili samo Nemcem, da je prišla na delo češke delavce.

Peta stranka na Češkem?

Dr. Beneš je dejal skupini delkih kmetov, da je sedanja strankarski ustroj na Češkem samo začasen, kajti obstoječe štiri politične stranke niso dobile edinstva med kmeti. Agrarna stranka, ki je bila pred vojno najmočnejša, je zdaj razpuščena, ker so jo obtožili kolaboracije.

Na splošno lahko ocenjujemo Češkoslovaško kot državo, ki postaja rahlo razočarana in pri kateri se zamenjajo poizvajalci, prve aktrije za bodočnost. Njena revolucija ne teče tako, kakor so pričakovali. Narodni odbori vsa preveč pogostoma stvari zavozelajo. Tovarniške odbore morajo kar preveč pogostoma vladne odredbe opominjati, naj se ne vmešavajo v vodstvo podjetij. Vladni predlogi za nacionalizacijo industrije so povzročili veliko ugovorov. Zgodilo se je celo, da so določili uradne upravitelje podjetjem, ki so lastnina narodno zavednih Čehov in to še prej, preden je vlada odredila, katera podjetja bo podpržala, katerih pa ne.

Letošnja zima bo tudi na Češkoslovaškem huda. Primanjkovalo bo hrane, obleke, goriva. Huda bo posebno za državo, ki je še vedno sredstev revolucije, ki ne sega prav nič manj daleč zaradi tega, ker je mirna. Toda češkoslovaški narod je demokratičen in ne trpi nesposobnosti. Tše poti v bodočnost z novo gospodarsko strukturo, ki naj bi bila uravnotežena nekeje med sovjetsko in britansko koncepcijo državnih in zasebnih podjetij. Celotno za češkoslovaški politični ustroj ni jasno, kakšen bo, čeprav bo gotovo predstavljal položaj države na sredini med zahodom in Vzhodom. Toda kras demokracija, preudarnost in pameti je na delu in Čehi lahko gledajo z zaupanjem v bodočnost.

Konec

Sestanek o vojni škodi

London, 9. novembra
Danes se je pričel v Parizu sestanek o vojni škodi. Udeležujejo se ga odposlanstva skoraj 20 evropskih držav, ki pričakujejo, da bodo dobile povrnjeno vojno škodo od Nemčije.

Nesreča francoskega letala

La Noel de Marnier

Montevideo, 9. novembra
Francoski 70-tonski hidroavion «Lionel de Marnier», ki je odletel iz Buenos Airesa v Rio de Janeiro, je strmoglavil v jezero 215 km od Montevidea.

Kot poročajo, sta se dva od 68 potnikov ubila.

Ogromni hidroavion, ki je bil največji na svetu, je nedavno napravil prvi polet iz Bordeauxa v Rio de Janeiro in lako vzpostavil trgovsko zračno službo med Francijo in Južno Ameriko.

G O R I C A

(Nadaljevanje prihodnjic)